

بررسی رابطه بین تشکیل کمیته حسابرسی با از مؤسسان بودن مدیر عامل،
اندازه و استقلال هیأت مدیره در شرکت های عرضه اولیه شده در بورس
اوراق بهادار تهران

دکتر علی ثقفی

استاد گروه حسابداری دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی

دکتر فرخ برزیده

استادیار گروه حسابداری دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی

عبدالحسین طالبی نجف آبادی

دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی

Hossein.taleby@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۳/۹ ، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۹/۱

چکیده

در این تحقیق رابطه بین وجود کمیته حسابرسی با از مؤسسان بودن مدیر عامل، اندازه و استقلال هیئت مدیره به عنوان سازوکارهای حاکمیت شرکتی در ۱۱۷ شرکت عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی بین سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲ بررسی شده است. به منظور گردآوری داده های لازم از امیدنامه و گزارش هیئت مدیره مندرج در سایت های کدال، www.tsetmc.com ، www.rdis.ir و برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار آماری SPSS استفاده شده است.

نتایج تحقیق نشان می دهد، علیرغم نظریه ها و استدلال های قوی، بین این دسته از سازوکارها در شرکت های عرضه اولیه (IPO) شده در بورس اوراق بهادار تهران، رابطه

معناداری وجود ندارد. این نتیجه می‌تواند ناشی از دوره زمانی، نوع شرکت‌های مورد بررسی و یا ماهیت متفاوت کمیته‌های حسابرسی باشد. اگرچه این امکان وجود دارد که در دوره‌های دیگر و سایر شرکت‌ها نتایج مغایر حاصل شود، ولی ساختار شرکت‌های دولتی که برای اولین بار عرضه می‌شود، عموماً بر اساس تعامل در پاسخگویی بوده و نه بر اساس تضاد منافع. از این رو، سازوکارهای حاکمیت شرکتی به احتمال قوی معنادار نیست.

واژگان کلیدی: عرضه اولیه، حاکمیت شرکتی، از مؤسسان بودن مدیرعامل، اندازه

هیئت مدیره

مقدمه

در طی چند دهه اخیر پیشرفت‌های قابل توجهی در استقرار نظام حاکمیت شرکتی مناسب از طریق قانون‌گذاری و نظارت در ایران و سایر کشورها صورت گرفته است. حاکمیت شرکتی در سطح خرد دستیابی به اهداف شرکت و در سطح کلان تخصیص بهینه منابع را پیگیری می‌نماید. این امر به نوبه خود منجر به دستیابی به بازارهای مالی توسعه یافته از جمله بورس اوراق بهادار تهران شده، که طی سال‌های اخیر جایگاه آن به عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه، به شدت تقویت شده و نقش آن به عنوان نیروی محرکه توسعه اقتصادی پررنگتر گشته، به نحوی که هم اکنون نهاد مذکور یکی از شاخص‌های رشد و توسعه اقتصاد کشور تلقی می‌گردد. بنابراین، بحث بود یا نبود رابطه بین سازوکارهای حاکمیت شرکتی اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده که در محیط اقتصادی ایران این موضوع در شرکت‌های IPO تاکنون بررسی نشده است. لذا در این تحقیق، به دنبال گسترش فرهنگ موضوع و بررسی این رابطه در شرکت‌های عرضه اولیه (IPO) شده در بورس اوراق بهادار تهران هستیم.

بیان مسئله و پرسش پژوهش

بررسی ادبیات تجربی، رشد مطالعاتی که به بررسی تأثیر یک یا چند سازوکار حاکمیت شرکتی بر سایر سازوکارها را در سایر کشورها نشان می‌دهد، اما تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر یکدیگر پس از انتشار اولیه، زمینه‌ای مبهم و گمنام

است. از این رو، عرضه اولیه زمینه مناسبی برای مطالعات حاکمیت شرکتی فراهم می‌کند [۲۷]، زیرا به عقیده برخی از محققان عرضه عمومی اولیه نقطه عطف مهمی در چرخه حیات شرکت است [۳۵]. به بیان دیگر عرضه عمومی اولیه به اولین زمانی که شرکتها از سرمایه گذاران پراکنده، پول جمع آوری می کنند اشاره دارد [۲۶]. شرکت هایی که قصد IPO را دارند، با تصمیمات حاکمیتی مهمی روبرو هستند. عواملی که بر این تصمیمات اثر می گذارند، باعث افزایش درک ما در مورد چگونگی تبدیل شرکت های خصوصی به عمومی می شود [۲۳].

مطابق آنچه بیان شد، از آنجا که تاکنون تحقیقی در این زمینه در ایران صورت پذیرفته انگیزه کلی تحقیق را می توان غنا بخشیدن به ادبیات موضوع با توجه به جامعه آماری ایران و از طرفی ایجاد اطمینان در سرمایه گذاران و سایر ذی نفعان در بورس به ویژه شرکت های دولتی که بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی به عموم عرضه می شوند. زیرا در طی سالیان گذشته در زمینه خصوصی سازی این قبیل شرکت ها مباحثی از جمله عدم عرضه اولیه سهام یک شرکت در زمان اعلامی که این امر منجر شد تا سرمایه گذارانی که از چند روز قبل از زمان اعلامی اقدام به فروش سایر سهام های خود نموده تا برای این عرضه اولیه نقدینگی داشته باشند و گاهی برخی از سهام خود را به زیان فروخته بودند با زیان های جدیدی مواجه شوند، گران (ارزان) بودن قیمت سهام عرضه اولیه برخی از شرکت ها از جمله بانک تجارت به صورتی که قیمت اعلامی کمتر از قیمت عرضه شده در روز اول بوده باعث سودآوری کمتر سرمایه گذاران شده و ابهاماتی بوجود آمده است (www.ireconomy.ir www.boursebaz.blogfa.com bourse24.ir) بنابراین هدف از تحقیق حاضر پاسخگویی به روشی سیستماتیک به سؤال زیر است:

آیا بین سازوکارهای حاکمیت شرکتی در آن دسته از شرکت هایی که سهام آنها برای اولین بار در بورس اوراق بهادار تهران عرضه می شود، رابطه وجود دارد؟

چارچوب نظری تحقیق

حاکمیت شرکتی

موضوع حاکمیت شرکتی از دهه ۱۹۹۰ در کشورهای صنعتی پیشرفته جهان نظیر انگلستان، استرالیا و برخی کشورهای اروپایی مطرح شد. سابقه این امر به گزارش معروفی به نام گزارش کادبری بر می گردد که در سال ۱۹۹۲ منتشر شد. در این گزارش به وجود سهامداران نهادی و برقراری سیستم کنترل داخلی و حسابرسی داخلی تأکید زیادی شده بود. این گزارش در سال ۱۹۹۵ توسط کمیته گرینبری بررسی مجدد و در سال ۱۹۹۸ توسط کمیته هامپل نهایی شد. اکثر کشورهای جهان از جمله انگلستان، چین، کره، کانادا، استرالیا و ... دارای چنین نظام نامه راهبری بصورت مدون می باشند [۹].

در آمریکا نیز افشای کمک‌های نامشروع و پنهانی هفده شرکت بزرگ به حزب جمهوری خواه که به ماجرای واترگیت شهرت یافت، موضوع کنترل های داخلی شرکت ها و افشای اطلاعات مالی را از منظر جدیدی در کانون توجه مجامع حرفه ای و نهادهای نظارتی قرار داد. از طرفی این تقلب ها که مربوط به برخی شرکت ها مانند: انرون، ورلدکام، آجیپ، سیکو، زیراکس و چند شرکت دیگر بود، کنگره را بر آن داشت تا کمیته خاصی را مامور بررسی راهکارهایی برای مقابله با فساد و تقلب نماید. در سال های اخیر نیز نهادها و سازمان هایی نظیر: شبکه جهانی حاکمیت شرکتی، اتاق بازرگانی بین المللی، بانک جهانی، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و فدراسیون بین المللی حسابداران در ترویج و وضع استانداردهایی در رابطه با راهبری شرکتی فعالیت داشته اند.

تعاریف

بررسی ادبیات و تعاریف ارائه شده نشان می دهد که هیچ تعریف مورد توافقی در مورد حاکمیت شرکتی وجود ندارد. تعریف جامع که در سال ۱۳۸۵ در ایران بیان شده به شرح زیر است:

قوانین، مقررات، ساختارها، فرآیندها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی است که موجب دستیابی به هدف‌های پاسخگویی، شفافیت، عدالت و رعایت حقوق ذی‌نفعان می‌شود. مفاهیم و دیدگاه‌های مراجع حرفه‌ای و صاحب‌نظران، حکایت از آن دارد که هدف نهایی حاکمیت شرکتی دستیابی به چهار مورد ذیل است: (۱) پاسخگویی، (۲) شفافیت (۳) عدالت و (۴) رعایت حقوق ذی‌نفعان. که با دستیابی به پاسخگویی سه هدف دیگر نیز محقق می‌شود [۷].

سازوکارها در یک طبقه بندی سازوکارهای حاکمیت شرکتی را می‌توان به دو گروه داخلی و بیرونی تقسیم کرد (نمایه (۱)). سازوکار داخلی راهبری شرکت شامل: (۱) تمرکز مالکیت، (۲) هیات مدیره، (۳) روش جبران خدمات مدیران و (۴) ساختارهای سازمانی چندبخشی بوده و سازوکار بیرونی به بازار کنترل شرکتی اشاره دارد که در ایران متداول نیست (آیین نامه نظام راهبری شرکتی مصوبه ۸۶، بورس و اوراق بهادار تهران، ص ۳).

نمایه (۱) - سازوکار راهبری شرکتی از یک منظر

مالکیت نسبی هر یک از سهامداران حقیقی یا حقوقی (سرمایه گذاران نهادی)	تمرکز مالکیت	سازوکارهای داخلی
افرادی که مسئول حفظ مالکان می‌باشد و این مسئولیت را از طریق کنترل تصمیمات راهبردی (استراتژیک) مدیریت ارشد ایفا می‌کنند.	هیئت مدیره	
استفاده از سود، پاداش و محرک‌های بلند مدت به منظور تطبیق و همسو نمودن منافع مالکان و مدیران	جبران خدمات مدیران	
جابجایی بخش‌های کسب و کار به منظور کنترل تصمیم‌های راهبری مدیریتی	ساختار چندبخشی	
بدست گرفتن کنترل شرکت‌های با عملکرد ضعیف به منظور بهبود مزیت‌های رقابتی	بازار کنترل شرکتی	سازوکار بیرونی

در این تحقیق رابطه از مؤسسان بودن مدیرعامل به عنوان یکی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر کمیته حسابرسی بررسی شده است.

مدیرعامل از مؤسسان: فاما و همکاران (۱۹۸۳) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که زمانی که مدیر درصد پائینی از سهام شرکت را در اختیار داشته باشد، تحت تأثیر نیروهای بازار و اعمال نظارت کارآمد، در جهت به حداکثر رساندن ارزش شرکت حرکت می کند (فرضیه همگرایی منافع). در مقابل فرضیه تثبیت موقعیت مدیران بیان می کند وقتی مالکیت مدیران در یک شرکت از یک حدی بالاتر رود، افزایش در مالکیت مدیران موقعیت شغلی آنها را تثبیت کرده و آنان کمتر مطیع نظم و انضباط خواهند بود و ممکن است رفتارهایی از خود نشان دهند که کاملاً مغایر با اهداف شرکت است و بدین گونه عملکرد شرکت کاهش می یابد [۱۲]. از آنجا که مؤسس به عنوان مالک معمولاً بخشی از سهام را داراست مدیرعامل بودن آن نیز مصداق بارزی از موارد فوق الذکر می باشد. بنابراین در این تحقیق از مؤسسان بودن مدیرعامل سازوکار حاکمیت شرکتی در نظر گرفته شده و برای تبیین اثر نقش این متغیر بر سازوکار وجود کمیته حسابرسی از طریق همبستگی آماری، روابط میان متغیری بررسی می شود.

همچنین نقش هیأت مدیره به عنوان یکی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی و رابطه آن بر کمیته حسابرسی نیز بررسی شده است.

هیئت مدیره: یکی از ارکان حاکمیت در شرکت های امروزی به شمار می روند که اغلب از آنها به عنوان اهرم اجرایی اصول حاکمیتی شرکت و مسئول نظارت و سیاستگذاری در شرکت ها یاد می شود. اعضای هیئت مدیره اغلب توسط مالکان سهام انتخاب می شوند، در حالی که در برخی سیستم های حاکمیتی نوین، مجموعه نظرات کارکنان، نهادهای دولتی، سرمایه گذاران و عرضه کنندگان نیز در انتخاب آنان تأثیرگذار است. از طرفی هیات مدیره ها غالباً گروهی از افرادند که حق نظارت، کنترل، سیاستگذاری های کلان و "حاکمیت" بر یک شرکت خاص را در اختیار دارند. این مجموعه از افراد (در قالب یک تیم کاری اثر بخش) می بایست سلامت شرکتی را در حوزه های متنوعی همچون عملکرد مالی مناسب شرکت، قانونی بودن فعالیت ها، تناسب فرآیندها و اقدامات صورت پذیرفته شرکت با اهداف راهبردی شرکت، تضمین نمایند [۱۴].

نقش‌های هیئت مدیره؛ تعریف: نقش‌ها مجموعه الگوهای رفتاری خاصی هستند که از فرد انتظار می‌رود با استقرار در جایگاهی خاص آنها را از خود بروز دهد. از طرفی آنچه حائز اهمیت است مسیری می‌باشد که این نقش‌ها در طول زمان طی نموده‌اند. بنابراین سیر تحول نقش‌های هیئت مدیره به قبل از دهه ۷۰ (قانون مندی و کسب سطح حداقلی مقبولیت سازمانی) بین دهه ۷۰ تا ۹۰ (کنترل و نظارت بر امور شرکت‌ها) بعد از دهه ۹۰ (رهبری سازمانی در قالب مدیریت بحران، استراتژی نویسی، نمایندگی سازمانی و...) قابل طبقه‌بندی می‌باشند. این نقش‌ها بنابر سیر تحول بیان شده به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند که عبارتند از: **نقش‌های سنتی:** ناظر و قانونمند **نقش‌های مدرن:** رهبر، استراتژیک، مدیر بحران، نماینده، ارزیاب [۱۴].

اندازه هیئت مدیره: مطابق آنچه که بیان شد، مسئولیت اصلی هیأت مدیره، ایجاد راهبردی کارآمد بر امور شرکت در راستای منافع سهامداران و تعادل در منافع ذی‌نفعان مختلف آن از جمله مشتریان، کارکنان، سرمایه‌گذاران و جوامع محلی می‌باشد. در کلیه اقداماتی که هیأت مدیره به عمل می‌آورد. از مدیران انتظار می‌رود تصمیمات تجاری خود را به گونه‌ای اتخاذ کنند که منطقی معتقدند بهترین منافع شرکت در آن است. در ایفای این تعهد، مدیران می‌توانند به صداقت و درستکاری عوامل ارشد اجرایی و مشاوران و حسابرسان مستقل آن تکیه کنند [۲].

اندازه هیئت مدیره، یکی دیگر از سازوکارهای نظام راهبردی شرکت است که در پژوهش‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. اغلب پژوهشگران دریافته‌اند که اندازه هیئت مدیره به دو طریق موجب بهبود عملکرد شرکت می‌شود: ۱) نیاز بیشتر شرکت به ایجاد ارتباط با سایر سازمان‌ها و شرکت‌ها؛ ۲) مسئولیت اجرایی بیشتر در شرکت‌ها [۲۹].

اعتقاد بر این است که به منظور حمایت از حقوق سهامداران، هیئت مدیره باید کوچکتر و شامل درصد بالاتری از اعضای غیر موظف باشد. همچنین، نقش رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل مجزا باشد و یکی از اعضای غیر موظف، ریاست هیئت مدیره را بر عهده داشته باشد [۳۱]. اما اخیراً این دیدگاه مورد تردید قرار گرفته است. این تردیدها در

مورد اثر بخشی مفروضات تئوری نمایندگی و توانایی آن برای ارائه راه حلی برای مشکلات حاکمیتی سازمان است. بررسی ادبیات موجود حاکی از این است که افزون بر نقش نظارتی هیئت مدیره، ارائه مشاوره به مدیرعامل توسط هیئت مدیره نیز باعث افزایش ارزش شرکت می شود. از این رو ممکن است سهامداران اعمال نقش مشاوره هیئت مدیره را به نقش نظارت ترجیح دهند و در راستای تشویق مدیرعامل به افشای اطلاعات خصوصی، هیئت مدیره ای با استقلال کمتر نسبت به مدیرعامل را انتخاب کنند [۱۶]. در این پژوهش اندازه هیئت مدیره به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده و از حاصل جمع تعداد اعضای موظف و غیرموظف هیئت مدیره در شرکت هایی که سهام آنها برای اولین بار در بورس اوراق بهادار تهران عرضه شده، بدست می آید.

استقلال هیئت مدیره: توانایی هیئت مدیره به عنوان یک مکانیسم نظارتی اثربخش به استقلال آن از مدیریت بستگی دارد. منظور از استقلال هیئت مدیره، تعداد مدیران غیر اجرایی است که ارتباطی با شرکت ندارند به جز نقش مدیر. یک مدیر غیر اجرایی به عنوان مدیری تعریف می شود که در فعالیت های تجاری شرکت استخدام نشده است و نقش آن کمک به افراد برون سازمانی و نظارت بر هیئت مدیران است. انتظار می رود مدیر غیر اجرایی که کاملاً مستقل از مدیریت است، در نظارت بر مدیریت، بیشترین حمایت را از سهامداران ایفا کند [۲۱].

بنابراین از دیدگاه تئوری نمایندگی، حضور مدیران غیر موظف (غیر اجرایی) مستقل در هیئت مدیره شرکت ها و عملکرد نظارتی آنها به عنوان افرادی مستقل به کاهش تضاد منافع موجود میان سهامداران و مدیران شرکت در جلسات هیئت مدیره، کمک شایان توجهی کند. مدیران غیر موظف (غیر اجرایی) با دیدگاهی حرفه ای و بی طرفانه در مورد تصمیم گیری های مدیران مذکور به قضاوت می نشینند. بدین ترتیب، هیئت مدیره شرکت با دارا بودن تخصص، استقلال و قدرت قانونی لازم، یک سازوکار بالقوه توانمند شرکت به حساب می آید [۳۳].

استقلال هیئت مدیره در این تحقیق به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده و از نسبت

تعداد اعضای مستقل بر کل اعضای هیئت مدیره در شرکت های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران، بدست می آید.

کمیته حسابرسی: کمیته ای متشکل از هیئت مدیران است که برخی از مسئولیت های هیئت را به عهده می گیرند. مسئولیت های کمیته حسابرسی عبارتند از: نظارت بر گزارشگری مالی و تضمین صحت گزارشگری مالی، نظارت بر کنترل های داخلی و فرایند حسابرسی، نظارت بر فعالیت های حسابرس و انتخاب حسابرس مستقل [۲۲].

در مورد نظارت بر اختیار مالی مدیریت، این کمیته حسابرسی است که احتمالاً در حفظ اعتبار صورت های مالی شرکت، بیشترین حمایت را از سهامداران می کند. این امر به دلیل نظارت تخصصی بر گزارشگری مالی و فعالیت های حسابرسی از سوی کمیته حسابرسی است. انتظار می رود کمیته حسابرسی برای نظارت مالی اثر بخش بر اختیار مالی مدیریت، فرایند گزارشگری مالی را بازبینی و همچنین، جریان اطلاعات بین هیئت مدیره، حسابرسان درون سازمانی و برون سازمانی و مدیریت را تسهیل کند [۲۲].

در واقع نقش اصلی کمیته حسابرسی همانطور که قبلاً نیز بیان شد کمک به تضمین گزارشگری مالی با کیفیت بالا است، زیرا این کمیته ناظر نهایی فرایند گزارشگری مالی است [۲۱]. در تحقیق حاضر وجود کمیته حسابرسی نیز به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده که در صورت وجود در شرکت عرضه اولیه شده عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته شده است.

پیشینه تحقیق

تحقیقات انجام شده در ایران

در سال ۱۳۸۸ حساس یگانه و همکاران تحقیقی در زمینه رابطه میان کیفیت حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که هیچ گونه رابطه معناداری بین کیفیت حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت وجود ندارد [۹].

در سال ۱۳۸۹ باباجانی و عبدی به بررسی رابطه حاکمیت شرکتی و سود مشمول مالیات شرکت ها پرداختند. نتایج، بیانگر عدم تفاوت معنادار بین میانگین درصد اختلاف سود مشمول مالیات ابرازی و قطعی در گروه شرکت هایی که معیارهای حاکمیت شرکتی را دارا هستند، با گروه شرکت هایی که معیارهای حاکمیت شرکتی را دارا نیستند، بوده است. این در حالی است که در هر گروه شرکت ها، درصد اختلاف بین سود مشمول مالیات ابرازی و قطعی معنادار بوده است [۵].

همچنین ناصر ایزدی نیا و امیر رسائیان در سال ۱۳۹۰ به بررسی ارتباط سازوکارهای راهبری شرکتی و کیفیت سود پرداختند. نمونه انتخابی شامل ۱۰۰ شرکت در دوره زمانی بین سال های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۶ است. نتایج پژوهش نشان می دهد که حدود ۶۱ درصد تغییرات در کیفیت سود بر مبنای تغییر در درصد اعضای غیر موظف هیئت مدیره و درصد سرمایه گذاری نهادی تشریح می شود [۴].

حساس یگانه و سلیمی در سال (۱۳۹۰)، در تحقیقی تحت عنوان "مدلی برای رتبه بندی حاکمیت شرکتی" با تدوین مدل مفهومی که در آن اثرات مالکیت، حقوق سهامداران، شفافیت و اثربخشی هیأت مدیره به عنوان ابعاد مدل انتخاب شده، که هر بعد از ۳ یا ۴ مؤلفه و هر مؤلفه شامل چندین شاخص بوده به این نتایج دست یافته اند که ابعاد شفافیت، اثربخشی هیأت مدیره، حقوق سهامداران و اثر مالکیت به ترتیب در مدل دارای بیشترین تأثیر در رتبه بندی حاکمیت شرکتی می باشند [۸].

خدادادی و تاکر (۱۳۹۱) در تحقیقی به بررسی تأثیر ویژگی های حاکمیت شرکتی شامل تمرکز مالکیت، سرمایه گذاران نهادی، مالکیت دولتی، مالکیت مدیریتی، دوگانگی وظیفه مدیرعامل و درصد مدیران غیرموظف در هیأت مدیره به عملکرد مالی و ارزش شرکت های بورسی می پردازند. نتایج تحقیق نشان می دهد که تمرکز مالکیت و مالکیت دولتی با عملکرد و ارزش شرکت دارای رابطه معنی داری هستند. سرمایه گذاران نهادی عمده با ارزش شرکت دارای رابطه مثبت و با عملکرد شرکت دارای رابطه منفی است. دوگانگی وظیفه مدیرعامل با ارزش شرکت دارای رابطه منفی معنی دار بوده و با عملکرد دارای

رابطه معنی دار نیست. همچنین ساختار حاکمیت شرکتی که شامل تمام ویژگی های ساختاری مورد بررسی در این تحقیق بود با ارزش شرکت و عملکرد آن دارای رابطه مثبت و معنی دار است [۱۰].

آقایی و چالاکی (۱۳۸۸) به بررسی رابطه بین ویژگی های حاکمیت شرکتی و مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. یافته های تحقیق نشان می دهد که رابطه معنادار منفی بین مالکیت نهادی و مدیریت سود و همچنین بین استقلال هیأت مدیره و مدیریت سود وجود دارد. علاوه بر این، رابطه معنی داری بین سایر ویژگی های حاکمیت شرکتی (تمرکز مالکیت، نفوذ مدیرعامل، دوگانگی وظیفه مدیرعامل، اندازه هیأت مدیره، اتکای بر بدهی و مدت زمان تصدی مدیرعامل در هیأت مدیره) و مدیریت سود وجود ندارد [۱].

تحقیقات انجام شده در سایر کشورها

بهاگات و بلک (۲۰۰۲) نیز بیان می دارند که شرکت ها با سود آوری پائین استقلال هیئت مدیره خود را افزایش می دهند و این شرکت ها بهتر از سایرین عملکرد نداشته اند [۱۷].

لبرت نیز در سال (۲۰۰۷)، به این نتیجه رسید که یک افزایش در نسبت اعضای غیر موظف هیئت مدیره، باعث افزایش ارزش شرکت می شود. زمانی که نسبت اعضای غیرموظف و اعضای حرفه ای به طور جداگانه تجزیه و تحلیل می گردند، تنها نسبت اعضای غیر موظف هیئت مدیره است که ارزش شرکت را تحت تأثیر قرار می دهد [۳۲].

بروس هرن و همکاران در سال (۲۰۱۱) در تحقیقی که در بورس غرب آفریقا انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین وجود کمیته حسابرسی با از مؤسسان بودن مدیرعامل (نفوذ مدیرعامل)، اندازه و استقلال هیئت مدیره در شرکت های عرضه اولیه شده، رابطه معناداری وجود دارد [۱۹]. فلیچر و همکاران در سال (۲۰۰۵) نیز در تحقیق خود به این نتیجه رسیده بودند [۲۵].

رابطه معنی‌دار بین ساختار سرمایه و اندازه هیئت مدیره در تحقیق پفیر و سالانسیک (۱۹۷۸) نیز تأیید شده است، اما جهت این رابطه در تحقیقات متفاوت است [۳۴]. همچنین در این زمینه برگر (۱۹۹۷) رابطه منفی گزارش نموده است. او بحث می‌کند که هیئت مدیره بزرگ مدیران را مجبور به دنبال کردن اهرم کمتر و ارتقای عملکرد شرکت می‌کند [۲۳]. آبور نیز در سال ۲۰۰۷ همین رابطه منفی را یافته اند [۱۵]. اما از سوی دیگر ون (۲۰۰۲) رابطه مثبت گزارش نموده است. او بحث می‌کند که هیئت مدیره بزرگتر سیاست اهرم بالاتر را برای ارتقای ارزش شرکت دنبال می‌کند؛ خصوصاً زمانی که نظارت بیشتر را که قانون‌گذاران ایجاد نموده اند.

اهداف تحقیق

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی ارتباط بین استقلال هیئت مدیره، اندازه هیئت مدیره، از مؤسسان بودن مدیرعامل با وجود کمیته حسابرسی در آن دسته از شرکت‌هایی می‌باشد که برای اولین بار سهام آنها در بورس اوراق بهادار تهران عرضه شده که در پژوهش‌های قبلی کمتر به آن پرداخته شده است.

هدف دیگر این پژوهش، توجه هر چه بیشتر به این شرکت‌ها به علت بازده قیمتی مناسبی است که برای اولین سرمایه‌گذاران دارد. همان‌گونه که پیش از این اشاره شد، بررسی مطالعات انجام شده در سایر کشورها، حاکی از وجود ارتباط در حوزه یاد شده می‌باشد. انجام تحقیق حاضر می‌تواند ضمن ارائه شواهدی جدید از محیطی متفاوت (ایران)، گامی هر چند کوچک در راستای تبیین یافته‌های علمی پژوهشگران قبلی و پربارتر ساختن ادبیات حوزه مربوط در سطح بین‌المللی به شمار آید. علاوه بر این، از آنجا که در ایران تاکنون پژوهشی در این زمینه صورت نگرفته است، غنا بخشیدن به ادبیات موضوع در ایران را نیز می‌توان انگیزه دیگری برای انجام تحقیق حاضر به حساب آورد.

فرضیه‌های پژوهش: در این پژوهش با در نظر گرفتن پرسش تحقیق که بر پایه مطالعات انجام شده و یافته‌های مطالعات قبلی در سایر کشورها تدوین و در بخش بیان

مسئله ارائه گردید فرضیه های تحقیق در شرکت های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران، به بررسی رابطه بین وجود کمیته حسابرسی و :

۱- از مؤسسان بودن مدیرعامل

۲- اندازه هیئت مدیره

۳- استقلال هیئت مدیره

روش شناسی پژوهش: در پژوهش حاضر، از این منظر که داده های مورد نیاز در مقاطع خاصی از زمان گردآوری می شود طرح مقطعی مد نظر می باشد.

برای آزمون فرضیه های تحقیق از آمار توصیفی، تحلیل رگرسیون خطی، آزمون آماره والد و آزمون های مربوط استفاده شده و با توجه به پیچیدگی و دشواری کار با معادلات رگرسیون در قالب چنین داده هایی [۱۳]، آزمون های آماری و تجزیه و تحلیل های مرتبط به کمک نرم افزار آماری **اس پی اس اس**^۱، انجام پذیرفته است.

روش اندازه گیری متغیرهای تحقیق: یکی از اساسی ترین مسائلی که در پژوهش حاضر به آن پرداخته می شود، محاسبه وجود کمیته حسابرسی در شرکت های مورد بررسی است. اهمیت این امر از آن جهت می باشد که جهت اثبات فرضیات تحقیق مورد استفاده قرار می گیرد و در اصل متغیر وابسته تحقیق می باشد، که داده های مورد نیاز از امیدنامه شرکت ها و گزارش هیئت مدیره به مجمع، جمع آوری و به صورت صفر و یک در مدل لحاظ می شود.

اندازه گیری متغیرهای مستقل: متغیر های مستقل مورد نظر همان طور که پیش از این بیان شد، ۳ مورد از سازوکار های حاکمیت شرکتی می باشند که قبلاً معرفی شده و از طریق نرم افزار های اطلاعاتی تدبیر پرداز و ره آورد نوین، صورت های مالی حسابرسی شده شرکت های پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار تهران، بانک جامع اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و امید نامه های شرکت ها از سایت

---

1 - SPSS

سازمان بورس جمع آوری شده اند. البته در مورد برخی از شرکت ها که در سال ۱۳۸۲ عرضه اولیه شده اند امید نامه ها در سایت مذکور در دسترس نبوده و به ناچار محقق با دفتر مرکزی آنها ارتباط برقرار کرده و موفق به دریافت برخی از آنها شده و مابقی از نمونه حذف شدند.

مدل تحقیق: جهت آزمون فرضیه های پژوهش با داشتن مقادیرهای متغیر وابسته و به منظور بررسی اثر متغیرهای مستقل بر آنها از مدل (رگرسیون لجستیک) زیر استفاده شده است:

$$\text{Dependent}_i = \text{Constant} + \beta \text{ Characteristic Variables} + \beta \text{ Legal Controls}_i + \beta \text{ Firm Controls} + \varepsilon_i$$

این مدل در سال ۲۰۱۱ توسط بروس هرن و همکاران بیان و در مطالعه وی در بورس غرب آفریقا بکار برده شده و کارایی آن در راستای هدف تحقیق حاضر اثبات شده است. این در حالی است که محققان دیگری نیز همچون، بولتون و همکاران، ۲۰۰۹، لاپورتا و همکاران، ۲۰۰۸ در تحقیقات خود از برخی اجزا آن یا مدل های مشابه استفاده نموده اند [۱۹]، [۲۰]، [۳۰].

تعریف متغیرهای مورد استفاده در مدل، به شرح زیر است:

Dependent_i : در صورت وجود کمیته حسابرسی (۱) و در غیر این صورت (۰) در نظر گرفته می شود. $\text{characteristic variables}$: در آزمون مدل، سازوکارهای مدیر عامل از مؤسسان باشد، اندازه هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره به جای این کاراکتر لحاظ می شوند. به این ترتیب که چنانچه مدیرعامل از مؤسسان باشد (۱) و در غیر این صورت (۰) در نظر گرفته شده، اندازه هیئت مدیره نیز از جمع مدیران موظف و غیر موظف محاسبه شده و در نهایت استقلال هیئت مدیره از طریق تقسیم تعداد موظف ها بر غیر موظف ها بدست آمده و در مدل جایگذاری شده است. Legal Controls_i (متغیر کنترلی): چنانچه بازار به قوانین و مقررات پایبند باشد (۱) و در غیر این صورت (۰) در نظر گرفته می شود. Firm Controls_i (متغیر کنترلی): شامل اندازه شرکت که برابر لگاریتم طبیعی جمع دارایی مشهود می باشد. این روش محاسبه اندازه شرکت را اولین بار

در سال ۲۰۰۲ دو محقق با نام های (فلیچر و بیشاپ) بیان نموده و محققان زیادی از جمله (فلیچر و همکاران، ۲۰۰۵) از آن استفاده نموده اند [۲۵]، [۲۶].

جامعه آماری پژوهش: در راستای هدف تحقیق، چون دسترسی به امیدنامه برخی از شرکت ها که در سال ۱۳۸۲ عرضه اولیه شده بودند وجود نداشت و یا سایر اطلاعات مربوط بنا بر دلایلی همچون توقف عرضه وجود نداشت گزینه ای جز محدود کردن جامعه آماری پیش گفته باقی نمی ماند. و از طرفی، با توجه به اقدامات و دستاوردهای سازمان بورس و اوراق بهادار در یک دهه اخیر که دامنه ای فراگیر از جمله بهبود وضعیت اطلاع رسانی به عموم ذی نفعان شرکت ها و ارتقای سطح شفافیت بازار را در بر می گیرد^۲ و علاقه ای که برای سرمایه گذاری در سهام این نوع شرکت ها در بین سرمایه گذاران به چشم می خورد جامعه مورد نظر انتخاب شده است.

دوره زمانی تحقیق: با توجه به لازم الاجرا شدن اولین مجموعه رهنمودهای حسابداری ایران از ابتدای سال ۱۳۷۸^۳ و به منظور کاهش آثار ناشی از کیفیت اطلاعات مالی مورد استفاده و آثار ناشی از تفاوت در روش های مدیریت شرکت ها و نتیجه متفاوت در روش های حسابداری، اندازه گیری و شناسایی رویدادهای مالی و به منظور تشویق سرمایه گذاری عموم مردم و گسترش بازارهای مالی که موجب افزایش حجم معاملات بورس از سال ۱۳۷۸ و متمایز شدن آن نسبت به سال های قبل شده است. دوره

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

^۲- شرح مفصلی از اقدامات انجام شده و برنامه های در حال پیگیری، در گزارش مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار (۱۳۸۲) ارائه شده است. برای مثال، تصویب آیین نامه افشای اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس (مصوب ۱۶ تیر ماه ۱۳۸۲)، یکی از اقدامات اساسی در زمینه شفاف سازی اطلاعاتی و بهبود اطلاع رسانی به شمار می آید.

^۳- به دنبال تدوین و انتشار رهنمود های مختلف حسابداری در سالهای ۷۵-۱۳۷۳، در سال ۱۳۷۸ مجموعه رهنمود های حسابداری تهیه و پس از تصویب مراجع مربوط به مدت دو سال لازم الاجرا شد. با جمع آوری و مطالعه نظر ها و پیشنهاد های ارائه شده و انجام مطالعات تکمیلی، در سال ۱۳۷۹ بیست و دو استاندارد حسابداری تدوین و منتشر و از آغاز سال ۱۳۸۰ لازم الاجرا گردید. در ادامه این روند، تا کنون ۳۳ استاندارد حسابداری توسط کمیته تدوین استاندارد های حسابداری سازمان حسابرسی تدوین و منتشر شده است.

زمانی پژوهش حاضر از سال ۱۳۸۲ یعنی چهار سال پس از ارائه این مجموعه تا سال ۱۳۹۲ در نظر گرفته شده است .

روش نمونه گیری و حجم نمونه تحقیق

به دلیل تعداد محدود اعضای جامعه آماری پژوهش حاضر یعنی شرکت های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران در پژوهش حاضر اقدام به نمونه گیری نشده است. با این حال، از آنجا که دقت یافته های پژوهشی تحت تأثیر تجانس جامعه آماری منتخب قرار دارد، محدود کردن آن کار عاقلانه ای به نظر می رسد [۱۱].

از این رو، جامعه آماری تحقیق حاضر، بر اساس معیارهای چهار گانه زیر محدود شده است^۴:

۱. با توجه به دوره زمانی مورد نظر پژوهش (۱۳۸۲-۱۳۹۲) نام شرکت در این دوره در فهرست شرکت های پذیرفته شده در بورس درج شده باشد و تا پایان سال ۱۳۹۲، نام آن از فهرست مزبور حذف نگردیده باشد.
- ۲- در این بازه زمانی عرضه اولیه شده باشند.
- ۳- پس از اولین عرضه عمومی، خرید و فروش سهام آنها متوقف نشده باشد.
- ۴- اسناد، مدارک و گزارش های مورد نیاز جهت آزمون مدل ها در دسترس باشد.

آزمون فرضیات تحقیق: گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

در جدول شماره (۱)، نتایج آماری آزمون فرضیات تحقیق بیان شده است.

---

^۴- این روش محدود سازی ، معمولا به عنوان یکی از قواعد گزینشی مبتنی بر معیارهای مورد نظر (Criteria Filtring Techniques) شناخته می شود .

جدول (۱)، آزمون فرضیات تحقیق

فرضیه	آماره والد	سطح معناداری آماره والد	آماره خی دو	سطح معناداری آماره خی دو	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب B	میزان درست نمایی الگو(درصد)
۱	/۳۱۷	/۵۷۴	۴/۷۹۷	/۱۸۷	/۰۵۵	-/۲۳۴	۷۲/۱
۲	/۱۲۷	/۷۲۲	۴/۶۰۵	/۲۰۳	/۰۵۳	/۰۸۹	۷۱/۳
۳	/۰۳۴	/۸۵۵	۴/۲۵۱	/۲۳۶	/۰۵۳	-/۱۶۰	۷۰/۳

بنابر آنچه در جدول شماره (۱)، ارائه گردید:

بررسی فرضیه اول:

۱- بین وجود کمیته حسابرسی و از مؤسسان بودن مدیرعامل در شرکت‌های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران، رابطه وجود دارد.

H0: بین وجود کمیته حسابرسی و از مؤسسان بودن مدیرعامل، رابطه وجود ندارد.

H1: بین وجود کمیته حسابرسی و از مؤسسان بودن مدیرعامل، رابطه وجود دارد.

همانطور که در جدول شماره (۱) آمده است میزان آماره والد و سطح معناداری متغیر characteristic variables برابر با (۰,۳۱۷ و ۰/۵۷۴) است که در سطح معناداری ۵٪ قابل قبول نمی باشد بنابراین، فرض H 0 پذیرفته و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین وجود کمیته حسابرسی با حفظ کنترل مؤسسان از طریق ایفای نقش در سمت مدیرعامل در شرکت‌های عرضه اولیه، رد می شود.

بررسی فرضیه دوم

۲- بین وجود کمیته حسابرسی و اندازه هیئت مدیره در شرکت‌های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران، رابطه وجود دارد.

H0: بین وجود کمیته حسابرسی و اندازه هیئت مدیره، رابطه وجود ندارد.

H1: بین وجود کمیته حسابرسی و اندازه هیئت مدیره، رابطه وجود دارد.

مطابق با جدول شماره (۱)، میزان آماره والد و سطح معناداری متغیر *characteristic variables* برابر با (۰,۱۲۷ و ۰/۷۲۲) است که در سطح معناداری ۵٪ قابل قبول نمی باشد بنابراین، فرض H0 پذیرفته و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین وجود کمیته حسابرسی و اندازه هیئت مدیره در شرکت‌های عرضه اولیه، رد می شود.

بررسی فرضیه سوم

۳- بین وجود کمیته حسابرسی و استقلال هیئت مدیره در شرکت‌های عرضه اولیه شده در بورس اوراق بهادار تهران، رابطه وجود دارد.

H0: وجود کمیته حسابرسی با استقلال هیئت مدیره، رابطه ندارد.

H1: وجود کمیته حسابرسی با استقلال هیئت مدیره، رابطه دارد.

مطابق با جدول شماره (۱)، میزان آماره والد و سطح معناداری متغیر *characteristic variables* برابر با (۰,۰۳۴ و ۰/۸۵۵) است که در سطح معناداری ۵٪ قابل قبول نمی باشد بنابراین، فرض H0 پذیرفته و ادعای ما مبنی بر وجود رابطه بین وجود کمیته حسابرسی و استقلال هیئت مدیره در شرکت‌های عرضه اولیه، رد می شود.

نتیجه گیری:

رویه های کارآمد راهبری شرکتی برای عملکرد صحیح بازار سرمایه و کل اقتصاد کشور حیاتی و لازمه جلب و حفظ اعتماد عمومی است. راهبری شرکتی ضعیف ممکن است موجب سلب اعتماد بازار گردد که به نوبه خود می تواند منجر به خروج منابع یا بحران نقدینگی و سقوط قیمت ها در بورس شود. در حقیقت شرکت، علاوه بر مسئولیت در مقابل سهامداران، در قبال سایر اعضای خود نیز مسئولیت دارد.

با این دیدگاه محققان این پژوهش را با هدف بررسی رابطه بین برخی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی شامل از مؤسسان بودن مدیرعامل، اندازه هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره با وجود کمیته

حسابرسی را طراحی و اجرا نموده که نتایج حاکی از آن است که در شرکت های عرضه اولیه شده در بورس و اوراق بهادار تهران:

- بین وجود کمیته حسابرسی با هیچ کدام از سازوکارهای از مؤسسان بودن مدیرعامل، اندازه هیئت مدیره و استقلال هیئت مدیره در سطح اطمینان ۹۵ درصد، رابطه معناداری وجود ندارد.

در این زمینه تاکنون پژوهشی در ایران صورت پذیرفته از سوی دیگر، یافته های تحقیق مغایر با نتایج پژوهش های محققینی چون فلیچر (۲۰۰۲)، فلیچر و همکاران (۲۰۰۵)، لاپورتا و همکاران (۲۰۰۸)، بروس هرن و همکاران (۲۰۱۱) می باشد. که در سایر کشورها بر این نوع شرکت ها صورت پذیرفته است و ادعا نموده اند ارتباط ارزشی بین آنها وجود دارد. که دلیل این مغایرت را می توان به یکسان نبودن کیفیت اطلاعات مالی دوره های مالی، دوره زمانی و مکانی مورد پژوهش نسبت داد.

توصیه هایی در خصوص پژوهش های آتی

- انجام مجدد پژوهش حاضر با استفاده از سایر الگوها به جای به کارگیری الگوی مورد استفاده، به منظور مقایسه نتایج حاصل.

- بررسی رابطه میان سازوکارهای حاکمیت شرکتی با اقلام صورت سود و زیان مانند فروش

- بررسی رابطه میان سازوکارهای حاکمیت شرکتی و متغیرهای (کلان اقتصادی) مانند نرخ بازده بورس اوراق بهادار تهران و نرخ تورم، که ممکن است رفتار بازار را تحت تأثیر قرار دهند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

منابع و مأخذ

۱- آقای، محمد علی، چالاکی، پری، (۱۳۸۸)، "بررسی رابطه بین ویژگی های حاکمیت شرکتی و مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، شماره ۴.

۲- آیین نامه نظام راهبری شرکتی. (۱۳۸۶). تهران: مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار تهران. مجله بورس، شماره ۵۲.

۳- آیین نامه افشای اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس (۱۶ تیرماه ۱۳۸۲) مصوب شورای بورس، قابل دسترسی در نشانی:

<http://207.176.216.190/ByLaws/Aien-efshai-atelaat.doc>.

۴- ایزدی نیا، ناصر و امیر رسایان (۱۳۸۹)، "رابطه برخی از ابزارهای نظارتی راهبری شرکت و معیارهای اقتصادی و مالی ارزیابی عملکرد"، مجله دانش حسابداری، سال اول، شماره ۱. صص ۷۲-۸۹

۵- باباجانی، جعفر و عبدی، مجید. (۱۳۸۹). "رابطه حاکمیت شرکتی و سود مشمول مالیات شرکت ها". مجله پژوهش های حسابداری مالی سال دوم، شماره سوم، شماره پیاپی ۵.

۶- تارنمای مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار، قابل دسترسی به آدرس: <http://www.rdis.ir/CMPAnnouncements.asp>.

۷- شعری، صابر و سید حسین خسرو نژاد (۱۳۸۷)، "رابطه ساز و کارهای حاکمیت شرکتی، نسبت بدهی ها، اندازه شرکت با مدیریت سود"، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، شماره ۲۴ (زمستان): ۷۹-۱۱۶.

۸- سلیمی، محمدجواد (۱۳۹۰)، "مدلی برای رتبه بندی حاکمیت شرکتی"، مطالعات تجربی حسابداری مالی، سال نهم، شماره ۳۰، تابستان، صص ۱-۳۵.

۹- رئیس، زهره و حسینی، مجتبی، (۱۳۸۸)، "رابطه بین کیفیت حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصل نامه علوم مدیریت ایران، سال چهارم، شماره ۱۳

۱۰- خدادادی، ولی، تاکر، رضا (۱۳۹۱)، "تاثیر ساختار حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی و ارزش شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی، سال چهارم، شماره ۱۵، پاییز، ص ۸۸.

۱۱- دلاور، علی (۱۳۸۰) "روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی"، چاپ دهم، ویرایش سوم، تهران: نشر ویرایش.

۱۲- سعیدی، علی و شیری قهی امیر (۱۳۹۱)، "ساختار مالکیت و عملکرد شرکت"، فصلنامه بورس اوراق بهادار، سال پنجم، شماره ۱۸ (تابستان) 91-172.

۱۳- گجراتی، دامودار (۱۳۸۵) "مبانی اقتصادسنجی (جلد دوم)"، ترجمه حمید ابریشمی، چاپ چهارم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۱۴- غفاری، عباس، آذرماه (۱۳۸۹)، "حاکمیت شرکتی و نقش های نوین هایت مدیره"، هشتمین کنفرانس بین المللی مدیریت سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران.

15-Abor, J. (2007). Corporate Governance and Financing Decisions of Ghanaian Listed Firms, Corporate Governance. International Journal of Business in Society, 7, 83 -92.

16-Adams, R. & Ferreira, D. (2007). "A Theory of Friendly Boards." The Journal of Finance, Vol. 62, pp. 217-250.

17-Bhagat, S. and Black, B. (2002). The Non-correlation between board independence and long-term firm performance. Corporation Law Journal, 27: 231-274.

18-Berger, P. G., Ofek, E. & Yermack, D. L. (1997). Managerial Entrenchment and Capital Structure Decisions. *Journal of Finance*. 52(4), 1411-1438.

19- Bruce Hearn , 2011. The impact of corporate governance measures on the performance of West African IPO firms. **Emerging Markets Review 12, 130–151.**

20- Boulton, T.J., Smart, S.B., Zutter, C.J., 2009. **IPO underpricing and international corporate governance.** *Journal of International Business Studies* 1–17.

21- Davidsona, R., J. Goodwin-Stewartb and P. Kenta (2005). "Internal Governance Structures and Earnings Management." **Accounting and Finance**, Vol. 45, PP. 241–267.

22- DeZoort; F. T., D. R. Hermanson, D. S. Archambeault, and S. A. Reed (2002). "Audit Committee Effectiveness: A Synthesis of the Empirical Audit Committee." **Journal of Accounting Literature**, Vol. 21, PP. 38–75.

23- Engel, E., Gordon, E. A., & Hayes, R. M. (2002). **The Role of Performance Measure and Monitoring in Annual Governance Decision in Entrepreneurial firms.** *Journal of Accounting Research*, 40(2), 485-518.

24-Fama, E., and Jensen, M., (1983), "**Separation of Ownership and Control**", *Journal of Law and Economics*, Vol.: 26, Pp: 228-307.

25-Filatotchev, I., Lien, Y.-C., Piesse, J., 2005. **Corporate governance and performance in publically listed, family-controlled firms: evidence from Taiwan.** *Asia-Pacific Journal of Management* 22, 257–283.

26-Filatotchev, I., Bishop, K., 2002. **Board composition, share ownership, and "underpricing" of UK IPO firms.** *Strategic Management Journal* 23, 941–955.

- 27-Gurunlu, M. (2009). **The Evolution of Corporate Governance Mechanisms After Going Public: Evidence from Turkish Panel Data**, International Journal of Economic Perspectives, Volume 3, Issue 1, 59-82.
- 28- Jain, B. A., & Kini, O. (1999). **The Life Cycle of Initial Public Offering Firms**. Journal of Business Finance & Accounting, 26(9), 1281-1317
- 29- Krivogorsky, V. (2006). Ownership, board structure, and performance in continental Europe. The International Journal of Accounting. 41, 176-197
- 30- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., (2008). The economic consequences of legal origins. Journal of Economic Literature 46, 285-332.
- 31- Lasfer, A. M. (2006). "The Interrelationship Between Managerial Ownership and Board Structure." Journal of Business Finance & Accounting, Vol. 33, No. 7 & 8, pp. 1006-1033.
- 32- Lefort F., Urzua F. (2007). " Board independence, performance and ownership concentration: Evidence from Chile". Journal of Business Research.
- 33- Marrakchi, C. S, B. Jean, C. Lucie (2004), " Corporate Governance and Earning anagement." available at www.SSRN.com/abstract=275053, (April 21, 2001).
- 34- Pfeffer, J. and Salancick, G.R. (1978). The External Control of Organisations:a Resource-dependence Perspective. Harper & Row, New York.
- 35- Ritter, J. R., & Welch, L. (2002). **A Review of IPO Activity, Pricing, and Allocations**. The Journal of Finance, 57 (4), 1795-1839.

Investigation on relation between constitutions of auditing committee with manager being among the founders, size and independence of Board of Directors in initial release companies

In this research, the relation between establishing auditing committee with being founder of Manager director ,size and independence of board of directors as corporate governance mechanism in 117 primary supply companies in Tehran's stock Exchange during 2003 to 2013 will be investigated .

Then in order to collecting needed data from Proxy statements and Board's of Directors reports of accepted companies cited in www.rdis.ir,www.tse.tmc www.Codal.ir and Spss software used for analyzing the data.

Eventually results of research indicated that unlike of subjective theories argaments there is no significant relation between this series of mechanisms in IPO companies in Tehran's Stock Exchange, this could be due to time period and the Kind of companies under investigated this possibility that in other periods and other companies the results could be different.but Government corporates stracture that being release for first time generally basis on replication no conflict of revenue.sinnce corporate governance mechanisms is not meaningful.

Keywords: initial release, corporate governance, Manager Director being from Founders, Board director Size